

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

Международной научно-практической конференции,
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

COLLECTION OF REPORTS

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary
of the national currency of the Republic of Kazakhstan
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ**

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию
национальной валюты Республики Казахстан
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

COLLECTION OF REPORTS
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary of the
national currency of the Republic of Kazakhstan
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261
М17

Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде» Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 thanniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023

Бюджеттер бірлігі бюджет жүйесін ұйымдастыру мен оның жұмыс істеуінің бірыңғай қағидаттарын, бірыңғай бюджеттік сыныптаманы және бюджеттік үдерістің бірыңғай рәсімдерін қолданумен қамтамасыздандырылады.

Қорыта келгенде, жергілікті бюджетті қалыптастыру барысында, алға тартар ұсыныстардың бірі ол арнайы жәрдемақының активтерін көтеру. Үкімет тарапынан бізге белгілі арнайы мемлекеттік жәрдемақы бар. Ол әлеуметтік қорғауға мұқтаж адамдарға басқа жәрдемақы түрлерінің тәуелсіз берілетін ақшалай төлемдер. Бұл жәрдемақы мемлекеттік әлеуметтік қамтамасыз ету жүйесіне кіреді және оны алуға құқы бар азаматтарға өз алдына ай сайын төленетін ақша. Арнайы мемлекеттік жәрдемақы алу құқығы заңнамалық және нормативтік актілермен белгіленген азаматтар да бар. Ұсыныс осы жәрдемақы турасында болмақ. Яғни, жергілікті бюджетке, жергілікті бюджеттен бөлінетін арнайы бюджет деген бөлім қосу – жұмыссыздықтың алдын алудың бірден-бір жолы болмақ. Бұл дегеніміз жергілікті тұрғындардың сұраныстарын қанағаттандырады сөзсіз. Себебі, обылыс, аудан, ауыл тұрғындарының әлеуметтік деңгейін көтеру үшін мемлекеттен бөлінетін қолжетімді бюджеттің көлемін ұлғайтқанымыз жөн. Мысалы, жастар практикасына арналған активтер және 6 ай жұмыссыздық есебіндегі үкімет тарапынан бөлінетін бюджеттердің санын өсіру өте маңызды. Жергілікті тұрғындар үшін жергілікті бюджеттің қолжетімділігі оңтайлы өмір сүру қағидасын өте ыңғайлы қалыптастырады деп сенеміз. Сондықтан жергілікті бюджет тарапынан бөлінетін арнайы бюджетті қоғам үшін қолжетімді, халық үшін мардымды деңгейге көтеру бірінші кезектегі мәселеге айналуы қажет.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы ерекшеліктерді ажырату және бюджетаралық қатынастарды жетілдіру тұжырымдамасы туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы. 2003 жылғы 10 ақпан №147.
2. Казамбаева А.М. Мемлекеттік және жергілікті бюджетті бақылау: оқу құралы / Казамбаева А.М. - Алматы, «Альманах» баспасы, 2019. -141 б.
3. Мемлекеттік саясат: оқулық / Андерсон Джеймс Э..- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2020.- 448 б.
4. Мұхтарова Қ.С. Мемлекеттік және жергілікті басқару: оқу құралы \ Қ.С. Мұхтарова, Г.С. Смағұлова, А.Т. Мылтықбаева. – Алматы: Қазақ университеті, 2018 – 111 б.

ҚАРЖЫ САЛАСЫНДА ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫН ЕНГІЗУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ

Сламқұл Жүсіпәлі

Ғылыми жетекшісі: Ерсұлтанқызы Әйгерім

Астана қаласы, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ

kraunplaza@mail.ru

Аңдатпа. Қаржы индустриясына жасанды интеллект технологияларын қарқынды енгізу бизнес-ландшафттың өзгеруіне, қалыптасқан бизнес-процестер мен бизнес-міндеттерді қайта форматтауға әкеледі. Қаржы саласында жасанды интеллект технологиясын қолданудың заманауи тәжірибесіне шолу, сондай-ақ проблемаларды анықтау және талдау болып табылады. Осы технологияның әсерінен қаржылық экожүйенің өзгеруі. Бүгінгі күні қаржы секторында жасанды интеллект негізінен инвестициялау, несиелік скоринг, нормативтік талаптарға сәйкестікті талдау, нарықты зерттеу және тұтынушыларды қолдау сияқты салаларда енгізілетінін көрсетті. Бұл ретте жасанды

интеллект технологияларын енгізумен байланысты проблемалар мен тәуекелдердің болуы орта мөлшердегі финтех-компаниялардың санын қысқартуға, ірі ойыншыларды шоғырландыруға және икемді әзірлеу әдіснамасы бар финтех-стартаптар санын ұлғайтуға бейімділікті қалыптастырады.

Түйінді сөздер: жасанды интеллект, қаржы, цифрлық технология, цифрлық платформа, онлайн-қызметтер

Аннотация. Интенсивное внедрение технологий искусственного интеллекта в финансовой индустрии приводит к изменениям бизнес-ландшафта, реформатированию устоявшихся бизнес-процессов и бизнес-задач. Целью данной статьи является обзор современной практики применения технологий искусственного интеллекта в финансовой сфере, а также выявление и анализ проблем трансформации финансовой экосистемы под воздействием данной технологии. На сегодняшний день в финансовом секторе искусственный интеллект преимущественно внедряется в таких сферах, как инвестирование, кредитный скоринг, анализ соответствия нормативным требованиям, исследование рынка и поддержка клиентов. При этом существование проблем и рисков, связанных с внедрением технологий искусственного интеллекта, формирует тенденцию к сокращению количества финтех-компаний среднего размера, консолидации крупных игроков и увеличению количества финтех-стартапов с гибкой методологией разработки.

Ключевые слова: искусственный интеллект, финансы, цифровые технологии, цифровая платформа, онлайн-сервисы

Abstract. Intensive implementation of artificial intelligence technologies in the financial industry leads to changes in the business landscape, reformatting established business processes and business tasks. The purpose of this article is to review the current practice of artificial intelligence technology in the financial sphere, as well as to identify and analyze the problems of transformation of the financial ecosystem under the influence of this technology. The analysis showed that today in the financial sector, artificial intelligence is mainly implemented in such areas as investment, credit scoring, compliance analysis, market research and customer support. At the same time, the existing problems and risks associated with the introduction of artificial intelligence technologies lead to reduction of the number of medium-sized fintech companies, consolidation of major players, and expansion in the number of fintech startups with flexible development methodology.

Key words: artificial intelligence, finance, digital technologies, digital platform, online services

Қаржылық қызметтер саласында жасанды интеллект технологиясы компанияларға жаңа бизнес-модельдер құруға, тәуекелдер мен шығындарды азайтуға, сондай-ақ өнімділікті арттыруға мүмкіндік береді. Жасанды интеллект қаржы секторындағы заманауи тәсіл ретінде көптеген артықшылықтарға ие: нақты процестер адам факторын азайтуға; автоматтандыру шығындарды азайтуға көмектеседі; қайталанатын тапсырмаларды шешу гиперавтоматизацияда қолданылатын "циклдегі адам" тәсілінің арқасында тиімдірек болады. Клиенттер өз кезегінде нақты уақыт режимінде тұтынушыларға қызмет көрсетуден жоғары сапалы және жекелендірілген ұсыныстар алады. Жасанды интеллект технологиясы жеке қаржы мен инвестицияларды дәл бақылауда септігін тигізеді. Көбінесе жасанды интеллект тұтынушыларға қолдау көрсетуді автоматтандыру, нарықтарды зерттеу және талдау, алгоритмдік сауда және алаяқтықты анықтау жүйелерінде қолданылады. Қаржы саласында жасанды интеллектті қолдану қабылданған шешімдердің нәтижелерін жақсырақ болжауға, дамудың әртүрлі жолдарын белгілеуге және компанияларға бизнес тәуекелдерін азайту үшін ең қолайлы стратегияларды таңдауға көмектесуге мүмкіндік береді.

Жасанды интеллект заманауи тәсіл ретінде сандық әмияндарда да қолданылады. Олар пайдаланушылардың әдеттері мен қажеттіліктерін зерттейді және жеке қаржысын

қалай басқаруға болатындығы туралы кеңес береді. Digit, Mint, WealRo және Cleo сияқты қосымшалар осы салада жұмыс істейді. Мысалы, Гонконгтағы net Мобильді банкі жасанды интеллект технологиясы мен биометриялық қауіпсіздікті біріктіреді [1].

Таңбаларды оптикалық тану (OCR) - жасанды интеллект жобаларын әзірлеудің танымал түрі. Бұл бірегей технологияны банктер үлкен көлемдегі ақпаратты алу үшін кеңінен қолданады. OCR көмегімен банктер ішкі есеп беру, тұтынушы туралы ақпарат немесе қауіпсіздік туралы ақпарат болсын, үлкен көлемдегі деректерді өңдей, бақылай және бағалай алады. DBS, Axis bank және ICICI Bank сияқты кейбір азиялық банктер тұтынушылармен инновациялық қарым-қатынас жасау үшін OCR пайдаланады. Клиенттің деректерін автоматты түрде тану арқылы оптикалық таңбаларды тану клиентті тексерудің жылдам және сәйкес процесін қамтамасыз етеді.

Бүгінгі таңда қаржыдағы жасанды интеллект контексттелген қаржылық ұсыныстарды қамтамасыз ететін, осылайша банктер мен несиелік серіктестіктердің тікелей және жанама кірістерін арттыратын бәсекеге қабілетті актив болып табылады. Жасанды интеллект пен нанотехнологияға негізделген шешімдердің қарқынды дамуы оларға мемлекет пен бизнестің сұранысының артуына, соның ішінде жасанды интеллект негізіндегі финтехстартаптарға венчурлық инвестициялардың жарылғыш өсуіне әкелді. "FinTech" (FinTech) термині сәйкес келетін жаңа бизнес үлгілерін, қолданбаларды, процестерді немесе өнімдерді жасайтын технологияға негізделген қаржылық инновацияларды білдіреді. Жасанды интеллект ақша аудару немесе онлайн төлемдер жасау сияқты банктік операциялардан бастап акциялармен сауда жасау немесе портфельді басқару сияқты күрделі операцияларға дейін күнделікті өміріміздің ажырамас бөлігіне айналды [2].

Егер банктік процестер шартты түрде үш блокқа бөлінсе, онда басқару процестерін бірінші блокқа бөлуге болады: бұл стратегиялық басқару, банктік өнімдер мен маркетингті басқару, қоғаммен байланыс, филиалдық желіні дамыту, проблемалық активтер, тәуекелдер, қаржы, сапа және персонал. Бұл жасанды интеллект клиенттерді скоринг, бизнесті болжау, клиенттерді сегментациялау, автоматты роботты қоңырау шалу, банкоматтардағы қолма-қол ақшаны болжау және инкассацияны жоспарлау, офлайн нүктелердің орналасуын талдау сияқты жүйелер мен қызметтерде белсенді түрде қолданыла бастады.

Екінші блок-банкингтің негізгі процестері. Оған бөлшек және корпоративті клиенттерге қызмет көрсету, қаржы институттарымен жұмыс, сондай-ақ қор, қаржы және мерзімді нарықтардағы қызмет кіреді. Осы процестерді қамтамасыз етуге арналған негізгі жасанды интеллект шешімдерінің тізімінде чатботтар, дауыстық көмекшілер, сондай-ақ дербестендірілген электрондық қызметтер және жеке қаржылық көмекшілер бар.

Банкингтің үшінші блогы қамтамасыз ету процестерін біріктіреді. Бұл құқықтық құжаттаманы басқару және бухгалтерлік есеп, қауіпсіздік және ішкі бақылау, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы шаралар. Бұл блокта жасанды интеллект биометриялық сәйкестендіру технологияларында, құжаттарды тану, fraud-мониторинг және типтік емес қаржылық белсенділікті анықтауда белсенді қолданылады.

Жасанды интеллект көмегімен клиенттерді Скоринг өтінімді мақұлдау уақытын күннен минутқа дейін төмендетуге мүмкіндік береді. Скоринг шығындары төмендейді, ал оның сапасы артып келеді және осылайша кешіктіру көлеміне әсер етеді. Дауыстық көмекшілердегі жасанды интеллект бұл, біріншіден, байланыс орталығы ішіндегі ақылды қоңырауларды бағыттау. Екіншіден, бұл қолданбалар ішіндегі дауыстық көмекші арқылы клиентпен байланыс. Бүгінде ол интеллектуалды режимде 80% - ға дейін қоңырауларды дербес қабылдайды және 10% адамға хабарласпай автоматты түрде өңдейді. Әр клиенттің қызмет көрсету уақыты орта есеппен 40 секундқа қысқарды. Егер дауыстық көмекші дұрыс енгізілсе, онда дауыстық кезекте адам әлдеқайда аз күтеді, ал егер күтсе, ол дұрыс нүктелік сұраныспен дұрыс қызметкерге бағытталады.

Тағы бір мысал – ақылды чатботтар. Бұл тірі адамның іс-әрекетіне еліктейтін көп арналы байланыс құралдары. Бүгінгі таңда клиенттердің сұраныстарының 60% - ы

автоматты режимде боттарды толығымен немесе ішінара жабады. Клиенттердің өтініштері бойынша мәселелерді шешудің орташа уақыты төрт есеге қысқарды.

Сондай-ақ, финтехте жасанды интеллект қолданудың артықшылықтарын көрсететін жарқын мысалдардың қатарына Биометрия мен антифродты жатқызуға болады. Біріншісі банктік шоттарды қашықтан ашуға және қаржылық операцияларды қашықтықтан жүргізуге мүмкіндік береді, оларды жүргізу уақытын қысқартады, ал клиенттерді сәйкестендіру дәлдігі бірнеше есе артады. Типтік емес әрекеттерді анықтау үшін жасанды интеллектті пайдалану жыл сайын ел көлемінде шамамен 7 миллиард алаяқтық әрекеттің жолын кесуге мүмкіндік береді, осылайша банктер мен клиенттердің қаражатын үнемдейді [3].

Жасанды интеллекттің қаржылық технологияға әсері:

- Автоматтандыру: автоматтандыру жасанды интеллектті қаржылық технологияға қатысты ететін негізгі аспектілердің бірі болып табылады. Әсіресе Covid-19 пандемиясы жағдайында автоматтандыру финтех компаниялары жұмысының ажырамас бөлігіне айналды. Жасанды интеллект көмегімен төлемдерді өңдеу, клиенттерді қолдау, шот-фактура және бухгалтерлік есеп сияқты операциялар автоматтандырылады. Сондай-ақ, жасанды интеллект адам ресурстарын тиімді басқаруға мүмкіндік береді, әсіресе қашықтан жұмыс істеу жағдайында. Автоматтандыру көп еңбекті қажет ететін міндеттерді айтарлықтай азайтады, тиімділікті жақсартады және компаниялардың өнімділігін арттырады.

- Қауіпсіз төлемдер: алаяқтық және қауіпсіздік бұзушылықтары финтех компаниялары мен олардың клиенттері үшін маңызды мәселелер болып табылады. Алайда, FinTech операцияларына жасанды интеллект интеграциясының арқасында платформаның транзакция қауіпсіздігін қамтамасыз ету айтарлықтай өсті. Жасанды интеллект пайдаланушыларды қатаң тексеру және аутентификациялау, алаяқтық әрекеттерді анықтау және болдырмау үшін төлемдерді үнемі бақылау және деректерді талдау болып табылады. Бұл қаржылық операциялар үшін сенімді және қауіпсіз ортаны құруға ықпал етеді.

- Деректерді талдау және болжау: Финтех фирмаларында тұтынушылар мен нарық туралы деректердің үлкен көлемі бар және жасанды интеллект бұл деректерді тиімді талдауға мүмкіндік береді. Машиналық оқыту әдістері мен үлкен деректерді талдау арқылы финтех компаниялары деректерге негізделген негізделген шешімдер қабылдай алады. Мысалы, олар клиенттердің несиелік қабілетін бағалай алады, жеке ұсыныстар әзірлейді және маркетингтік стратегияларды оңтайландырады.

- Клиенттің тәжірибесін жекелендіру және жақсарту: жасанды интеллект финтех компанияларына жеке шешімдер жасауға және клиенттің тәжірибесін жақсартуға мүмкіндік береді. Машиналық оқыту алгоритмдері мен деректерді талдау арқылы компаниялар клиенттерге жеке ұсыныстар бере алады, қаржылық қызмет көрсету шарттарын оңтайландырады және чатботтар мен басқа да инновациялық технологиялар арқылы ыңғайлы өзара әрекеттесуді қамтамасыз етеді.

Қаржылық технологияларда жасанды интеллектті қолдану көптеген артықшылықтар әкеледі және саланың дамуына жаңа перспективалар ашады. Бұл компанияларға уақытты қажет ететін тапсырмаларды қысқартуға, транзакция қауіпсіздігін жақсартуға, деректерге негізделген шешімдер қабылдауға және тұтынушы тәжірибесін жақсартуға мүмкіндік береді. Болашақта блокчейн, машиналық оқыту және кванттық есептеу технологиялары одан әрі дамиды деп күтілуде, бұл қаржылық технологиялардың одан да жақсаруына әкеледі. Жасанды интеллект-бұл қаржылық технологияны өзгертетін және финтех компаниялары үшін жаңа мүмкіндіктер ашатын қуатты құрал. Автоматтандыру, қауіпсіздік, деректерді талдау және тұтынушы тәжірибесін жекелендіру финтех компанияларына нарықта тиімді бәсекелесуге және заманауи пайдаланушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға көмектесетін негізгі артықшылықтарға айналады. Жаңа технологиялық тенденциялардың өсуімен және жасанды интеллекттің дамуымен қаржылық технологиялар инвесторлар мен пайдаланушылардың назарын аударуды жалғастырады және біздің қаржылық экожүйеміздің ажырамас бөлігі болады деп күтілуде.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Accenture, Hessens Ambitionen für Künstliche Intelligenz, Ein Beitrag zur nationalen KI-Strategie am Beispiel des Finanzsektors (2018). Available online at: https://wirtschaft.hessen.de/sites/default/files/media/hmwv1/20180925_ki_studie_hessen_report_final_im_auftrag_von_0.pdf
2. Agarwal A., Singhal Ch., Thomas R. AI-powered decision making for the bank of the future // McKinsey & Company. - 2021. - March.
3. Матвеевский С.С., Бердышев А.В. Fintech-компании и их взаимодействие с банками: международный опыт // Вестник университета. - М., 2020. № 11. 174-180 с.

THE ROLE OF LEADERS IN INNOVATIVE EDUCATION

Sagadiyeva Assem Orynbasarovna

Scientific adviser: Kudys Erlan

L.N.Gumilyov Eurasian National University

(Astana, Kazakhstan)

Sagadiyeva.assem@gmail.com

Аңдатпа. Бұл мақалада инновациялық білім берудегі көшбасшылардың негізгі рөлі қарастырылады. Білім беру ұйымдарында инновацияларды қабылдауға және табысты енгізуге басшылықтың әсерін талдап көрсетілген. Мақалада инновациялық мәдениетті қалыптастырудағы менеджерлердің рөліне қатысты негізгі аспектілер қарастырылады, педагогикалық ұжымды тәжірибе жасауға және оқытудың жаңа әдістерін енгізуге ынталандырады. Сондай-ақ білім сапасын арттыруға және болашақ ұрпақты заманауи әлемнің сын-қатерлеріне дайындауға көмектесетін білім беру жобаларын әзірлеу мен жүзеге асыруда көшбасшылық қолдаудың қажеттілігі туралы мәселе көтеріледі. Қорытындылай келе, мақалада білім берудің табысты инновациялық дамуы үшін сауатты және тиімді көшбасшылықтың маңыздылығы атап өтіледі.

Түйінді сөздер: Инновациялық белсенділік, білім берудегі көшбасшылық, инновациялық орта, мұғалім мотивациясы, білім беру бастамалары

Аннотация. В данной статье исследуется ключевая роль лидеров инновационного образования. Она анализирует влияние лидерства на принятие и успешное внедрение инноваций в образовательных учреждениях. В статье рассматриваются основные аспекты, связанные с ролью менеджеров в формировании инновационной культуры, мотивации педагогического коллектива к экспериментированию и внедрению новых методов обучения. Также поднимается вопрос о необходимости поддержки со стороны руководства разработки и реализации образовательных проектов, способствующих повышению качества образования и подготовке будущего поколения к вызовам современного мира. В заключение в статье подчеркивается важность грамотного и эффективного руководства для успешного инновационного развития образования.

Ключевые слова: Инновационная деятельность, образовательное лидерство, инновационная среда, мотивация учителя, образовательные инициативы.

Abstract. This article explores the key role played by leaders in innovative education. She analyzes the influence of leadership on the adoption and successful implementation of innovations in educational institutions. The article discusses the main aspects related to the role of managers in the formation of an innovative culture, motivating teaching staff to experiment and introduce new teaching methods. The question is also raised about the need for leadership support in the development and implementation of educational projects that help improve the quality of